

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Bugün gece saatlerinde kaza kırma uğrayan F-16 uçagımızda şehit olan pilotumuza Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Ay başında Döşemealtı ilçemizde ve Isparta yolu üzerinde meydana gelen iki ayrı trafik kazasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza şifalar dilerim.

Değerli Meclis Üyeleri,

Ocak ayından bu yana kent merkezimizde ve ilçelerimizde etkili olan yoğun yağışlar, örtüaltı üretim alanlarımızda ve meyve bahçelerimizde ciddi zararlara yol açmıştır. On bin dekarın üzerinde örtüaltı alanı, dört bin dekarın üzerinde meyve bahçesi ve tarla etkilenmiş; binlerce üreticimiz doğrudan mağdur olmuştur. Zarar gören tüm üreticilerimize ve hemşerilerimize bir kez daha geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyorum. Özellikle TARSİM sigortası yaptıramayan üreticilerimiz için acil nakit desteğinin sağlanması, tüm üreticilerimizin mevcut kredilerin faizsiz olarak ötelenmesi ve yeni hibe ile uygun koşullu kredi imkânlarının hızla devreye alınması büyük önem taşımaktadır. İklim değişikliğinin etkisiyle bu tür afetlerin daha sık ve daha yıkıcı yaşanacağı bir gerçektir. Bu nedenle, tarımsal üretimi koruyacak altyapı ve üstyapı yatırımlarının gecikmeden güçlendirilmesi, kalıcı ve dirençli çözümlerin hayata geçirilmesi artık bir zorunluluktur.

Değerli Arkadaşlar,

Ocak ayı ihracat verileri; tüm maliyet artışlarına ve iklim kaynaklı zorluklara rağmen yaş sebze sektörünün kentimiz için stratejik ve döviz kazandırıcı niteliğini koruduğunu göstermektedir. Gerek ülkemiz gerek kentimiz yaş sebze ihracatı miktar olarak gerilerken değer bazında artmıştır. Antalya'mız miktarda %8'lik düşüşe rağmen değer olarak %15 artışla yaklaşık 70 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Bu tablo, ülkemizin temel sorunlarından olan birim ihracat fiyatlarının seviyesini de yükseltmeye destek sağlamıştır. Ayrıca bu dönemde yaş sebze üretiminin hem ülkemiz hem de kentimiz için ihracatta tarımın ana taşıyıcı unsurlarından biri olmayı sürdürdüğünü ortaya koymaktadır. Kentimiz genel ihracat kompozisyonunda ise tarım sektörü artışını sürdürürken, sanayide sınırlı bir gerileme, madencilikte ise artış yaşanmıştır. Emek veren tüm üreticilerimize ve ihracatçılarımıza teşekkür ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Tarım sektörü, 2010'dan bu yana artan maliyet baskısına rağmen ayakta kalmaya çalışıyor. Ancak açık konuşalım: Bu yükü taşıyamayan üreticiler birer birer sektörden çekiliyor. Çünkü tarım sektörü, maliyet belirleyen değil, maliyete katlanan bir sektördür. Girdiyi hangi fiyata alacağımıza biz karar vermiyoruz. Ama ürünü, oluşan piyasa fiyatına satmak zorunda kalıyoruz.

Aradaki fark ise zarar hanesine yazılıyor. Rakamlar ortada: 2020'den bu yana üretici fiyatları 8,2 kat arttı. Girdi fiyatları 6,7 kat arttı. Arada %22'lik bir fark var. İlk bakışta üretici lehine gibi görünebilir. Ama gerçek öyle değil. Çünkü tarımsal maliyet sadece gübre, mazot değildir. Maliyetlerin yarısından fazlası işçilik, kira, sulama ve finansmandır. Aynı dönemde asgari işçilik maliyetleri ise 12,1 kat arttı. Yani sadece işçilikteki artış bile, girdi artışının çok üzerinde. Sonuç olarak %22'lik artış, toplam maliyet artışını karşılamıyor. Aradaki fark ya borçla kapatılıyor ya da öz kaynak eritilerek. Bugün sektörden çekilenler, işte bu dayanma sınırını aşanlardır. Birinci önceliğimiz sektörümüzün kurulu kapasitesini korumak ve geliştirmek olmalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri,

2 milyon 777 bin kişiyi aşan nüfusuyla Antalya artık yalnızca büyüyen bir şehir değil, üretim, tüketim ve altyapı ihtiyaçları hızla artan büyük bir metropoldür. Bu büyüme daha geniş bir iç pazar ve ekonomik canlılık sağlarken; kırsal nüfusun azalması, tarım arazileri üzerindeki baskı ve su kaynaklarına artan talep gibi önemli yapısal riskleri de beraberinde getirmektedir. Antalya'nın artan nüfusunu ve misafirlerini sürdürülebilir biçimde besleyebilmesi için üretim kapasitesini koruyan, tarım alanlarını ve doğal kaynaklarını planlı yöneten dengeli bir büyüme modeline ihtiyacı vardır.

İllerarası ticaret verileri de ilimizin hâlen güçlü bir talep merkezi olduğunu göstermektedir. Örneğin 20 yıllık ortalama ile baktığımızda diğer illerden alışı Türkiye 6. sı konumundayız ve %3 civarında bir payımız bulunmaktadır. Bizim önümüzdeki 5 ilden en önemli farkımız hizmet ve tarım odaklı bir ekonomiye sahip olmamız. Diğerleri ise sanayi ve hizmet ağırlıklı konumdalar.

Kentimizin son 20 yılda üretim ve katma değer yaratma konusunda yeterince derinleşmediğini gösteren konulardan biri de şehiriçi ve diğer illere satış konularındaki zayıflığımızdır. Öyle ki bu konularda Türkiye 12. sıyız. Genel bir değerlendirme ile de Antalya'mızın toplam iç ticaretinin yaklaşık yarısı diğer illerden alış, %25'i diğer illere satış ve %25'i de şehiriçi ticaret olarak gerçekleşmektedir. Bu nedenle önümüzdeki dönemde hedefimiz; büyüyen ticaret hacmini, daha yüksek katma değerli üretime dönüştüren, altyapıdan su yönetimine, tarımdan lojistiğe kadar veriye dayalı ve uzun vadeli politikalarla desteklenen katma değerli güçlü bir ekonomik yapıyı inşa etmek olmalıdır. Bunun için ciddi bir yatırım merkezi olma yolunda çalışmalıyız.

Nitekim geçtiğimiz günlerde Sanayi ve teknoloji Bakanlığı'mızca açıklanan: Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı, kentimiz için bir fırsat sağlamaktadır. Programın 2026 yılı yatırım konuları kapsamında kentimizin katma değerli üretim kapasitesini artırmak için önemli yatırım destekleri açıklamıştır. Antalya'da tıbbi-aromatik bitkilerden yüksek katma değerli ürün üretimi, örtüaltı ve dikey tarım teknolojileri, simgesel mimari ve nitelikli kültür endüstrileri ile spor ve sağlık turizmi gibi alanlarda yapılacak yatırımların desteklenmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede üyelerimizi söz konusu fırsatlardan yararlanmaya davet ediyorum. Talep oluşması halinde bilgilendirme toplantısı düzenleyebileceğimizi de ifade etmek isterim. Yerel potansiyelimizi yenilikçi yatırımlarla buluşturacak bu tür programların, Antalya'nın üretim kapasitesini ve rekabet gücünü artırarak sürdürülebilir kalkınmasına güçlü katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanımız Sayın M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun liderliğinde, Mısır Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu'nun ev sahipliğinde düzenlenen "Türkiye-Mısır Oda ve Borsalar İş Birliği Forumu"na katıldım. İki ülke arasındaki iş birliği imkânlarının ele alındığı forumun sonunda, Borsamız ile Fayoum Ticaret Odası ve Giza Ticaret Odası arasında iş birliği protokolleri imzaladık. Ardından Türkiye-Mısır Üçüncü Ülkelerde İş Birliği Toplantısı'na ve son gün ise Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımlarıyla gerçekleştirilen Türkiye-Mısır İş Forumu'na katıldım. Bu temasların, ülkemiz ve kentimiz iş dünyasının yeni pazarlara erişimini güçlendirecek sonuçlar üretmesini diliyoruz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Antalya Ticaret Borsası olarak; İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüz ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğümüz iş birliğinde, ziraat odalarımız ile Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü katkılarıyla Antalya Zeytinyağı Çalıştayı gerçekleştirdik. Zeytin ve zeytinyağına ilişkin bilimsel, ekonomik ve kültürel başlıkların bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı çalıştayda beş ayrı masa üretimden tüketime, ticaretten markalaşmaya kadar geniş bir bakış açısıyla yapılan sunumlarla sektörün mevcut durumunu değerlendirildi. Yaşanan sorunlar tartışarak somut çözüm önerileri ve politika taleplerini ortaya kondu. Çalıştayımızın, Antalya'nın zeytinyağında kalite odaklı, izlenebilir ve markalı üretim vizyonunu güçlendiren güçlü bir ortak akıl zemini oluşturacağına inanıyor; emeği geçen ve katkı sunan tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Geçtiğimiz günlerde kamuoyu ile paylaşılan Kredi Garanti Fonu teminatıyla hayata geçirilen "Tarım Kefalet Destek Programı" ile "Kırsalda Bereket Küçükbaş Destek Projesi"ni son derece yerinde ve stratejik buluyoruz. KGF sayesinde teminat yetersizliği nedeniyle finansmana erişemeyen üreticilerimizin krediye ulaşmasının kolaylaşmasına ciddi katkı sağlayacaktır. Bu konudaki taleplerimize duyarlı davranan TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'na, KGF Başkanımız Sayın Erdoğan Özegen'e ve Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı'ya teşekkür ederiz. "Kırsalda Bereket Küçükbaş Destek Projesi" ise özellikle bölgemizde yaygın olan küçükbaş hayvancılığın yeniden güç kazanmasına, sürü varlığının artmasına ve kırsalda üretimin devamlılığına katkı sağlamasını diliyoruz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Geçmiş toplantılarımızda Çin'in yarattığı rekabet baskısını değerlendirmiştik; bugün ise Hindistan ile yapılan yeni anlaşmalar ve "Made in Europe" yaklaşımıyla şekillenen korumacı politikalar ihracatçılarımız açısından ilave riskler oluşturmaktadır. Avrupa Birliği artık tarifelerden çok standartlar üzerinden rekabeti belirlemekte; düşük karbonlu üretim, izlenebilirlik, dijital uyum ve sürdürülebilirlik; AB pazarına girişin temel şartı hâline gelmektedir. Sınırdaki karbon düzenlemeleri, yapay zekâ ve ambalaj mevzuatı gibi yeni kurallar Gümrük Birliği nedeniyle ülkemizi doğrudan etkilemektedir. Bu tablo karşısında Türkiye'nin yalnızca uyum sağlayan değil, Avrupa ile aynı anda hareket eden ve rekabet gücünü artıran bir ülke konumuna yükselmesi zorunludur. 2004-2007 dönemindeki reform ve entegrasyon ivmesini yeniden yakalayarak tam üyelik perspektifini güçlendirmek, keyfi ticaret engellerine karşı en sağlam güvencemiz olacaktır. Antalya olarak da tarım ve sanayide yeşil dönüşüm,

dijital uyum ve katma değerli üretim ekseninde hızlı bir seferberlik içinde olmamız hayati önem taşımaktadır.

Sözlerimi tamamlarken; Türk iş dünyamızın çatı kuruluşu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'mizin 74. Kuruluş yıldönümünü kutluyorum. Kuruluşundan bugüne emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum. Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu liderliğinde güçlü Türkiye, güçlü ekonomi hedefi doğrultusunda kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz.

Mübarek Ramazan Ayı'nın; dayanışma, paylaşma ve kardeşlik duygularını güçlendirmesini, ülkemize ve milletimize sağlık, huzur ve bereket getirmesini temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

